

JESUS ER NAVNET MAGELØST

For nogen er navnet Jesus bare et navn som alle andre. For nogen har navnet en negativ klang. Men for kristne har navnet Jesus en særlig værdi. Det minder os om frelsen til det evige liv og om hvem, der har skænket os det. Men hvor meget betydning kan der egentlig ligge i et navn? Ikke så lidt, når det gælder navnet Jesus.

Af cand.theol Kai Kjær Hansen | lcj-kai@post4.tele.dk

Vi synger med Grundtvig: "Jesus er navnet mageløst." Og med Per Nordsletten: "Jeg kender et navn med så dejlig en klang." Og med David Welander: "Navnet Jesus blegner aldrig."

Hvorfor er Jesus-navnet "mageløst"? Det er det heller ikke i sig selv!

Hvorfor har det "så dejlig en klang"? Det har det heller ikke i sig selv!

Hvorfor blegner Jesus-navnet aldrig? Welander giver svaret: "Ved det navn min sjæl fandt frelse, / Intet andet frelse kan".

Dette er et ekko af apostlen Peters ord i Jerusalem kort tid efter Jesu død og opstandelse. Han har helbredt en lam "i Jesu Kristi, nazaræerens, navn" (ApG 3,6). Johannes og Peter stilles derefter for Det Jødiske Råd. I den kontekst siger Peter: "Og der er ikke frelse i nogen anden, ja, der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved" (ApG 4,12).

Når der her tales om "nogen anden", tænkes der på personen Jesus. Når der tales om "noget andet navn", tænkes der også på personen Jesus. Ordet "navn" er en omskrivning af "person" – og alt det, som denne person står for.

Historisk set

Historisk set er Jesus-navnet ikke "mageløst". På Jesu tid var navnet Jesus et af de mest almindeligt brugte drengenavne. Den jødiske historieskriver Josefus nævner i sine værker omkring 20 forskellige personer med navnet Jesus. Inskriptioner med navnet Jesus – på hebraisk Jeshua – findes der også en del af.

Hvad Jesus af Nazaret hed på hebraisk, kan man udtale sig om med meget stor sikkerhed. Hans navn var Jeshua. Det er en kortform af den længere form Jehoshua, som på dansk gengives med Josva. Hebraiske navne har almindeligvis mening. Sådan er det også med Jehoshua/Jeshua. Det betyder noget i retning af "den, ved hvem Herren frelser." En saglig korrekt gengivelse er "Herrens frelse".

I Palæstina på Jesu tid løb der altså mange drenge rundt med navnet Jeshua. I den forstand er navnet ikke mageløst.

Om navnet Jeshua/Jesus er særligt kønt – eller skønt – og har en særlig dejlig klang, vil der være mange meninger om. Sådan er det med navne i det hele taget. Det siges, at pædagoger og lærere har specielle vanskeligheder, når de skal vælge et navn til deres barn. For når den ene nævner et "kønt" navn, kommer den anden til at tænke på en snotdum unge fra klassen – med netop det navn.

Oplevelsen af Jesus-navnet

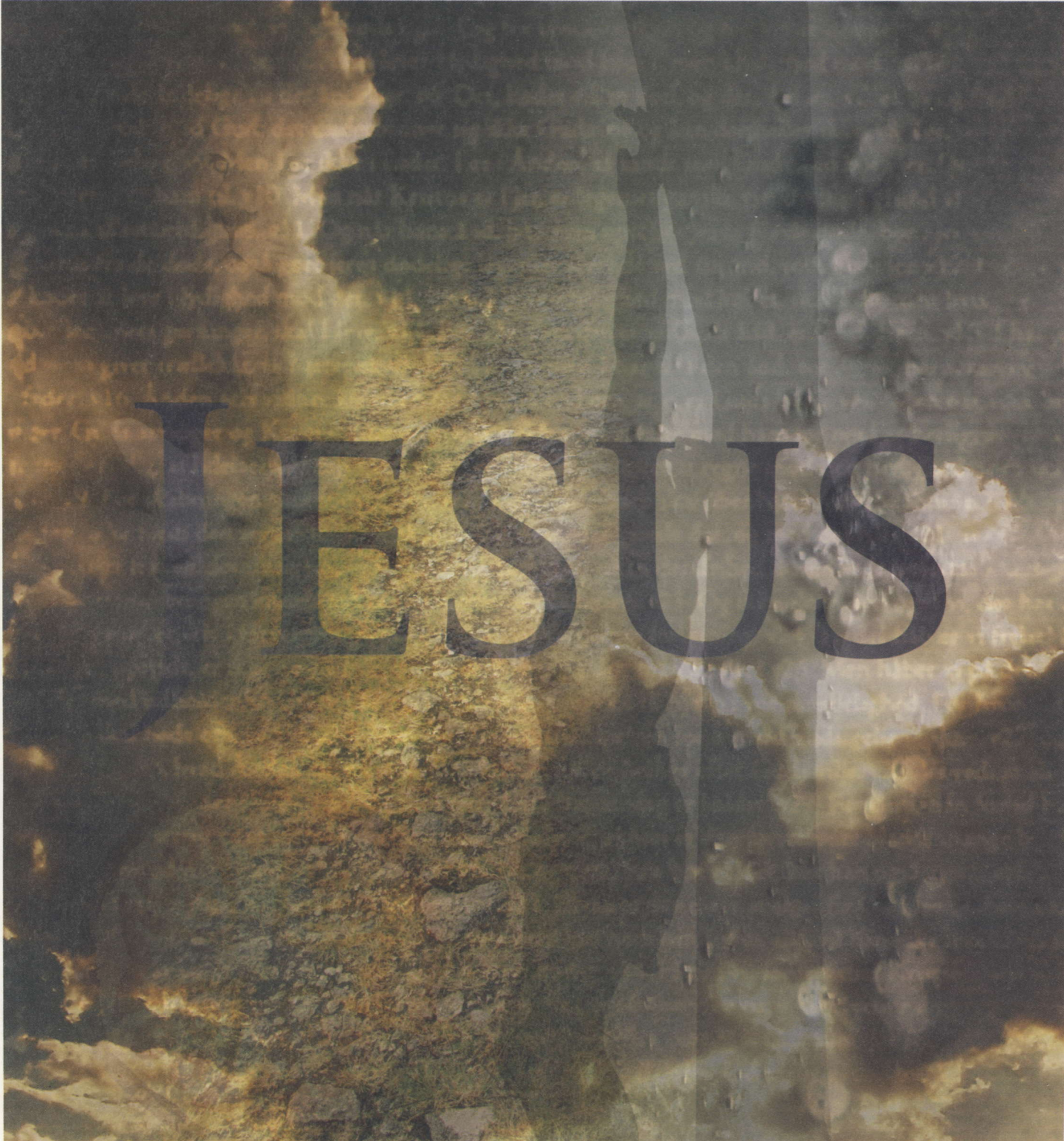
Vores oplevelse af et navn er således meget subjektiv og styret af en lang række faktorer, fx af historisk, religiøs, kulturel, sociologisk art samt af navnerpertoiret i vores miljø. Hertil kan lægges en række emotionelle, psykologiske, æstetiske faktorer samt navngivningstraditionen i vores

I Palæstina på Jesu tid løb der altså mange drenge rundt med navnet Jeshua.

miljø. At vi i dag ikke bruger "Jesus" som almindeligt personnavn, som man fx gør i spansk-talende lande, er en navnehistorisk tilfældighed.

En væsentlig faktor, som bestemmer vores oplevelse af et navn, er personens historie eller liv. Bedsteforældre, der ikke kunne fordrage det navn, som deres barnebarn fik ved fødslen, kommer hurtigt til at holde af navnet, fordi de elsker deres barnebarn.

Når vi som troende drages af Jesus-navnet, er det, fordi vi er draget af personen Jesus af Nazaret. Hans historie, det, der fortælles om ham, alt det gode, vi har fået del i gennem tro på ham, påvirker vores oplevelse af hans navn. Og omvendt: når fx mange jøder op gennem historien har smædet Jesus-navnet, skyldes det ikke, at navnet Jeshua som sådan er et dårligt eller grimt jødisk navn. Nej, jøders oplevelse af Jeshua-navnet er påvirket i negativ retning af alt det onde, som kristne har gjort mod dem – ofte i Jesu navn.

Jesus-navnet skifter valør

Som sagt var Jeshua-navnet et almindeligt navn på Jesu tid. Folk, der ikke kendte Jesus af Nazaret, havde således et "neutralt" forhold til navnet. På et tidligt tidspunkt har folk stillet spørgsmålet: Hvem er Jesus? De troende har svaret med såkaldte kristologiske betegnelser: Han er Kristus, Herren, Guds søn osv. I dette tilfælde rettes opmærksomheden mod de kristologiske betegnelser.

På et tidligt tidspunkt har ikke-troende hørt, at de troende talte om Kristus, om Herren, om Guds søn osv. Det har fremkaldt spørgsmålet:

En hyppig frase er i Jesu navn. Det er hverken en trylleformular eller en magisk vending.

Hvem er denne Kristus, denne Herre, denne Guds søn? Svaret har lydt: Det er Jesus. I svaret er Jesus ikke længere neutralt. Det har skiftet valør.

Hermed har Jesus-navnet fået nogle overtoner. I Det Ny Testamente er navnet Jesus fortsat et personnavn, men det er et navn, der indeholder kristologiske overtoner.

Når man som troende hører navnet Jesus nævnt, hører man meget mere end bare et navn. Man associerer til alt det, som navnbærerens historie står for. Kort sagt: frelse. Den "mageløse" frelser – og frelse – som skænkes i Jesus, gør Jesus-navnet "mageløst" – for os. Og ikke omvendt!

Jeshua Joshia: Jesus skal frelse

Kun ét sted i Det Ny Testamente gives en forklaring på Jesus-navnets mening, nemlig i navngivningsscenen i Matthæusevangeliet (1,18–21). Herrens engel siger om Maria til Josef: "Hun skal føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus; for han skal frelse sit folk fra deres synder" (Matt 1,21). På græsk er ordspillet gået tabt. Tilbageoversætter man til hebraisk, fremkommer ordspillet: Jeshua Joshia. Ordet "Joshia" er fremtidsform af det hebraiske verbum "at frelse".

Egentlig behøvede Herrens engel ikke at have sagt mere, hvis opgaven bare var at afdække betydningen af navnet Jeshua – at navnet som sådan har noget at gøre med "at frelse". Tilføjelsen "fra deres synder" er derfor vigtig. Hermed angives arten af den frelse, som Jesus skal bringe. Uden denne tilføjelse kunne man tro, at Jesus var udset til at frelse/redde sit folk fra den romerske besættelsesmagt. Den mulighed

er udelukket for Matthæus.

Matthæus siger altså: Vil du have at vide, hvad det med Jesus af Nazaret drejer sig om, så finder du det kort sagt i hans navn, men bemærk tilføjelsen "fra deres synder". Jesus skal frelse fra synd. Glemmer du det, og bruger du Jesus og Jesus-navnet til andre formål, er du på gale veje.

I Jesu navn

Et skræmmende eksempel på misbrug af Jesus-navnet findes hos Mathæus, når han fortæller om falske profeter, der har profeteret og uddrevet dæmoner i Jesu navn, men som alligevel på dommens dag skal blive vist bort (Matt 7,21–23). Selv om de udvirker noget godt, vil de blive afvist, velsagtens fordi deres mægtige gerninger i Jesu navn ikke som forudsætning har det, der er udtrykt i Matt 1,21: troen på, at Jesus er den, der frelser fra synd.

Op gennem tiden har troldmænd, hvad enten de var af jødisk eller kristen herkomst, forsøgt at bemægtige sig kraften i Jesus-navnet. Et tidligt eksempel herpå findes i Apostlenes Gerninger 19,13–20, hvor Skeuas' sønner, nogle jødiske demonbesværgere, besværgede nogle dæmoner "ved den Jesus, som Paulus forkynder". En sådan brug af Jesus-navnet tages der i Det Ny Testamente afstand fra.

Allerede fra omkring år 100 e.Kr. er der kilder, der viser, at kristne og andre, har spekuleret i Jesus-navnet ud fra navnets numeriske værdi. Undertiden kom der fromme betragtninger ud af sådanne spekulationer. Men en sådan talmystik bør alligevel afvises.

Med reference til Jesus

I Det Ny Testamente findes vendingen "Jesu navn" forbundet med flere forskellige præpositioner. En hyppig frase er i Jesu navn. Det er hverken en trylleformular eller en magisk vending. De forskellige vendinger siger noget om den troendes eksistens, liv og aktivitet. Et par eksempler: Ved dåben i eller til Jesu navn, sættes man ind i hans sfære. Troen udvirkes ved Jesu navn, dvs. ved ham. Paulus bekæmpede til at begynde med Jesu navn, men kaldes til at bringe Jesu navn frem, dvs. forkynde evangeliet. Man underviser, taler og virker i Jesu navn, dvs. i livssamfund med ham, med henblik på ham, i taknemlighed til ham eller på hans autoritet.

Man påkalder Jesu navn og beder til Gud i Jesu navn; beder og lever så at sige "med reference til Jesus", til den Jesus, som kom for at frelse fra synd. Uden denne "reference" til Jesus tør vi ikke møde Gud. Uden denne "reference" tør vi ikke dø vor død. Uden denne "reference" til Jesus er vor kristne aktivitet intet værd.

Lovprisningen af Jesus – og hans navn – hører med til urkristendommens tidligste historie. Og selv om det svimler for os, så skal, som det hedder i en af de ældste kristne hymner, vi kender til, hvert knæ engang bøje sig i Jesu navn og hver tunge bekende: Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære" (Fil 2,10–11).

Mageløst!